

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-12-31

Österåkers kommun

Revisionsrapport

April 2024

Henrik Fagerlind, uppdragsledare

Sofie Plomé Sundqvist, projektmedarbetare

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats per 2023-12-31. Årsredovisningen har vid tidpunkten för granskningen inte behandlats av kommunstyrelsen. Årsredovisningen ska behandlas av kommunstyrelsen 2024-03-25.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomidirektör.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Kommunfullmäktige har i *Verksamhetsplan 2023-2025 med budget 2023* fastställt 6 finansiella mål och 7 inriktningsmål för 2023.
- I förvaltningsberättelsen finns det ett särskilt avsnitt om god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.
- I årsredovisningen bedöms samtliga finansiella mål som uppfyllda. Se sida 5 för en redogörelse av utfall och målvärden för 2023.
- I årsredovisningen bedöms 5 inriktningsmål som uppfyllda och 2 som delvis uppfyllda. Se sida 6-7 för en redogörelse av utfall och inriktningsmål.
- Utifrån detta bedömer kommunen att god ekonomisk hushållning uppnås för 2023.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

Finansiella mål 2023	Utfall 2023
1. Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99 procent av skatteintäkter och bidrag som utgiftstak.	Kommunen uppnår ett positivt resultat och lever upp till balanskravet då även resultatet efter balanskravsjusteringar är positivt. Nettokostnadsandelen uppgår till 93 procent.
2. Kommunens utdebitering hålls så låg som möjligt under 2023-2025. För 2023 är den 16:90 öre.	Kommunens utdebitering är 16:90 öre under 2023, vilket är en oförändrad skattesats jämfört med 2022.
3. Kostnadsutvecklingen per invånare ska inte överstiga 3 procent i snitt under mandatperioden.	Kostnadsutveckling per invånare under 2023 uppgick till 4,7 procent. Dock avser siffran mandatperiodens första år. Budget 2024 och plan 2025-2026 är upprättade så att det finansiella målet uppnås.
4. Högst 50 procent av pensionskostnader inklusive löneskatt avseende pensionsåtaganden före 1998 som betalas ut årligen, kan finansieras av tidigare reserverade medel i eget kapital.	Resultatet tillåter att samtliga kostnader avseende pensionsåtaganden före 1998 finansieras av periodens resultat och därmed behöver inte tidigare reserverade medel i eget kapital tas i anspråk.
5. Minst 50 procent av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar (avskrivningar exklusive exploatering) ska finansieras med årets resultat.	Årets investeringsvolym exkl. exploatering blev 86 mnkr. Årets avskrivningar exkl. exploatering uppgick till 33 mnkr. Överskjutande belopp om 53 mnkr finansieras till 50 procent av årets resultat.
6. Årets resultat som överstiger 2 procent av eget kapital kan reserveras för resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital.	Med anledning av de nya reglerna kommer kommunen inte att göra någon avsättning till resultatutjämningsreserven under 2023, trots att resultatet per 2023-12-31 överstiger 2 procent av eget kapital.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	Utfall 2023
1. Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	5 av 8 nämnder uppfyller målet 2023. 2 nämnder uppnår delvis målet och 1 nämnd uppnår inte målet. Vård- och omsorgsnämnden uppnår inte målet gällande väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, samt uppnår endast delvis målet i NKL mätningen för helhetsintryck. Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är uppfyllt.
2. Österåker ska ha en ekonomi i balans.	7 av 8 nämnder uppfyller målet. Den nämnd som prognostiserat en negativ avvikelse mot budget är Byggnadsnämnden, vilket beror på minskade intäkter i förhållande till prognostiserad volym. Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är uppfyllt.
3. Österåker ska vara bästa skolkommun i länet.	3 av 8 nämnder uppfyller målet. 3 nämnder uppnår delvis målet. Utbildningsnämnden och Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden klarar delvis målen, vilket kan härledas till att målnivåerna inom området är högt ställda. 2 av nämnderna har antingen inte möjlighet att redovisa något resultatmål för inriktningsmålet eller har inte satt några mål. Bedömningen är att målet för kommunen som helhet delvis har uppfyllts.
4. Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning.	6 av 8 nämnder uppfyller målet. 2 nämnder uppnår delvis målet. Vård- och omsorgsnämnden uppnår delvis målet vilket beror på lägre nöjdhet i brukarundersökningen inom gruppboenden LSS. Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är uppfyllt.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	Utfall 2023
5. Österåker ska ha en trygg miljö.	5 av 8 nämnder uppfyller målet 2023. 2 nämnder uppnår delvis målet. Utbildningsnämnden uppnår delvis målen, vilket kan härledas till högt ställda målnivåer inom utbildningsområdet. Vård- och omsorgsnämnden uppnår delvis uppsatta målnivåer, där brukarundersökningen inom LSS, brukaren är aldrig rädd för något hemma och brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet ligger något lägre än uppsatta målnivåer. 1 nämnd har antingen inte möjlighet att redovisa något resultatmål för målet eller har inte satt några mål. Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är uppfyllt.
6. Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.	3 av 8 nämnder uppfyller målet. 2 nämnder uppfyller målet delvis. Kommunstyrelsen uppnår delvis målen, detta är kopplat till att kännedomen om kommunens hållbarhetsarbete bedöms vara förhållandevis god internt, men att kännedomen hos invånarna är relativt låg. Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppnår delvis målen där färre analyser har genomförts av brunnsvatten. 3 nämnder har antingen inte möjlighet att redovisa något resultatmål för målet eller har inte satt några mål. Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är delvis uppfyllt.
7. Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar.	5 av 8 nämnder uppfyller målet för året. 2 nämnder har delvis uppnått målet. För Utbildningsnämnden är målet delvis uppnått, vilket kan härledas till högt uppsatta mål för elever i åk 9 som är behöriga till ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Kultur- och fritidsnämnden uppnår delvis målet, där siffrorna visar en kraftig minskning för andel barn 7–12 år som är aktiva i idrottsförening. 1 nämnd har antingen inte möjlighet att redovisa något resultatmål för målet eller har inte satt några mål. Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är uppfyllt.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- I årsredovisningen finns ett särskilt avsnitt som redogör för kommunens balanskravsresultat.
- I årsredovisningen redovisas ett justerat balanskravsresultat om 178,6 mnkr, vilket visar att kommunen uppfyller det lagstadgade resultatmålet för en ekonomi i balans.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål

Ja

- Verksamhetsmål

Ja

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet

Ja

2024-03-27

Henrik Fagerlind

Uppdragsledare

Sofie Plomér Sundqvist

Projektmedarbetare